

Вербальне насильство – явище небажане. Моє завдання як заступника директора з навчально-виховної роботи подбати, щоб педагоги усвідомили феномен вербального насильства, дізналися про можливі негативні наслідки його проявів, були попередженими про заборону на такі дії. Існують такі види насильства як фізичне, психологічне, сексуальне, економічне (нехтування потребами дитини). Причини насилля: матеріальні труднощі; наявність в сім'ї безробітного; невирішена житлова проблема; алкоголізм та пияцтво серед членів сім'ї; наявність наркоманів в сім'ї; неповна сім'я; вітчм або мачуха в сім'ї; дитина-інвалід або з проблемами зі здоров'ям; небажана дитина; важка дитина; зняття багатьох моральних заборон; сімейні конфлікти; самоствердження за рахунок слабких; культ жорстокості, пропагований в суспільстві. Форми: Залякування і погрози - навіювання страху криком, жестами, мімікою; загрози фізичного покарання міліцією, спецшколи, богом; прояв насильства над тваринами; загрози кинути дитину або відняти її, позбавити забезпечення та інше; ізоляція - постійний контроль за тим, що робить дитина, з ким дружить, зустрічається, розмовляє; заборону на спілкування з близькими людьми, відвідування видовищних заходів та інше; Фізичне покарання - побиття, ляпаси, катування, тягання за волосся, щипання та інше; емоційне (психічне) насильство - не тільки залякування, погрози, ізоляція, а й приниження почуття власної гідності і честі, словесні образи, грубість; навіювання думки, що дитина - найгірша, приниження в присутності інших людей ; постійна критика на адресу дитини та інше. Наслідки: дитина вчиться насильству; дитина стає тривожною, має низьку самооцінку; дитина не впевнена, що її в сім'ї люблять; Юлія ВЛАСЮК провела групове обговорення «Ознаки вербального насильства» в ході якого запропонувала назвати ознаки вербального насильства у дитини: Сумний вигляд, тривалий пригнічений стан; занепокоєння, тривожність, порушення сну; агресивність; схильність до усамітнення; невміння спілкуватися; порушення нервової системи (нервові нитки, енурез); шкідливі звички; затримка розумового розвитку, низька успішність; проблеми з харчуванням: надмірна поступливість чи обережність; низька самооцінка; антисоціальна поведінка, вандалізм. Виокремлюють такі чинники вербального насильства щодо дитини: механічне перенесення на сучасні реалії радянських педагогічних систем виховання; психологічна нестійкість педагогів; педагогічна

діяльність є емоційно напруженою і потребує вмінь саморегуляції. Недостатній рівень психологічної культури призводить до професійного вигорання; професійна неспроможність педагога, що з проявляється в його невміння або небажанні з повагою ставитися до особистості та проблем дитини. Захист дитини від насильства – важливе завдання навчального закладу. Жорстоке поводження з дітьми передбачає будь-яку форму жорстокого поводження, яке допускають опікуни, батьки, педагоги.

Незважаючи на те, що вербальне насильство зазвичай не залишає помітних слідів, його наслідки можуть бути катастрофічними. Іноді вербальне насильство стає причиною навіть суїцидів, вчинених через образи, погрози, фізичне насильство, принизливі слова. Душевні рани, які завдано словом, не загоюються роками. Особлива небезпека вербального насильства полягає в тому, що воно може перерости у фізичне насильство. Жорстокість, яку дитина зазнає в дитинстві, часто призводить до того, що у майбутньому вона прагнучиме розв'язати свої проблеми насильницьким способом. Дитина, на яку дорослі спрямовують гнів та агресію, відповідно спрямовує її на молодших за віком дітей, зокрема під час ігор. Пережите вербальне насильство впливає на подальше життя людини. У 1,5 разів частіше проявляються симптоми депресії та тривожності. Дитина, яка зазнавала вербального насильства в дитинстві, у дорослому житті може мати труднощі в подружніх та батьківських взаєминах. Склали разом з педагогами пам'ятку «Рекомендації для дорослих щодо подолання бурхливих емоційних станів». Для зведення до мінімуму ситуацій вербального насильства в навчальному закладі необхідно, щоб педагоги усвідомили його шкоду. Для цього вони мають: своєчасно реагувати на свій негативний емоційний стан; оволодіти техніками саморегуляції; дотримуватися педагогічних правил реагування на дії дітей; представляти дітям зворотний зв'язок щодо їхньої поведінки; володіти прийомами активного слухання; володіти техніками конструктивної критики.